

Ради Європи» - 2005-й - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РІК ГРОМАДЯНСТВА ЧЕРЕЗ ОСВІТУ. - Київ 2005
Бюро інформації Ради Європи в Україні. - С -28-31.

6. Овчарук О.В. Культура миру в змісті освіти європейських країн. (2000 рік - міжнародний рік культури миру)//К.: Ж. „Відродження”, № 3, 2000 р.-С.5-6.

7. Проект «Грай в футбол заради миру» - <http://irff.org.ua/ua/advertisement?article=108>

8. Reardon B.A. Human Rights as Education for Peace- Human Rights Education for the twenty-first century.-1997.- University of Pennsylvania Press- P.21-34.- (636 p.)

Подано до редакції 12.04.2007 р.

УДК 371

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Пальчук Марина Іванівна

кандидат педагогічних наук, доцент, директор

Сімферопольське вище професійне училище ресторанного сервісу та туризму

Інтеграційні тенденції розвитку, характерні для ХХІ століття, дедалі більше утверджуються у всіх сферах життєдіяльності людини й суспільства. Перш за все - це тенденція зближення націй, народів, держав через створення спільного економічного, інформаційного, а зважаючи на вимоги Болонського процесу, - й освітнього простору Європи.

Людство входить до нової інформаційної цивілізації, в якій головним капіталом стають інтелект, знання, професіоналізм і моральна зрілість особистості. Сьогодні розвинені країни активно інвестують у науку, інформаційні технології, розуміючи, що тим самим забезпечують свою конкурентноздатність та економічне процвітання.

Найпріоритетнішими у ХХІ столітті стають наука - як сфера, що продукує нові знання, й освіта - як сфера, що олюднює ці знання і насамперед забезпечує індивідуальний розвиток людини. І, як вважає президент і академік АПН України В.Г. Кремень, «тільки країна, яка спроможеться забезпечити пріоритетний розвиток цих сфер, зможе претендувати на гідне місце у світовому співтоваристві, бути конкурентноспроможною» [3]. Освіта сьогодні - це найголовніший чинник поступу високорозвинених цивілізованих держав, формування високої духовності, інтелігентності, культури, почуття соціальної відповідальності за результати впровадження науково-технічних ідей, нових технологій, за все те, що залишає нащадкам кожне покоління [1, с.5]. Такий стан освіти сьогодні є результатом здійснення процесу її перебудови в минулому.

Цей процес був викликаний, перш за все, потребою вирішення головної суперечності між вимогами, які пред'являються сучасним суспільством до педагога, і недостатнім рівнем його професійної підготовки, необхідністю оновлення змісту вищої освіти [2].

Проблема підготовки педагогічного персоналу для системи професійної освіти в умовах європейської інтеграції розглядається і досліджується в наукових працях В. Андрущенко, А.В. Глузмана, Т. М. Десяткова, І.А. Зязюна, В.Г. Кременя, О.В.Матвієнко, Н. Г. Ничкало.

Сучасна освіта бере безпосередню участь у впорядкуванні нової

світової системи і тому опинилася в епіцентрі проблем, пов'язаних з розвитком особистості. Не випадково, що саме крізь призму цих тенденцій Другий Міжнародний конгрес у Сеулі (1999р.) розглядав проблеми підготовки виробничого персоналу і прийняв Рекомендації „Технічна і професійна освіта і навчання: Погляд у XXI століття”. Цей світовий форум переконливо підтвердив важливе значення професійної освіти не тільки для сьогодення, а й для інформаційного суспільства, а потім - суспільства знань.

Суспільство, що базується на знаннях, залежить у своєму розвитку від створення нових знань, їх передачі через освіту і практику. Сучасна освіта має сприяти формуванню розвиненої, самостійної, самодостатньої особистості, оскільки глобалізація світу, інформаційна багатоманітність обумовлюють входження людини в незрівнянно складнішу й масштабнішу систему взаємовідносин з соціумом.

В умовах європейської інтеграції перед Україною стоїть першочергове завдання - побудувати систему освіти в контексті вимог і можливостей XXI століття, тобто осучаснити й модернізувати усі її ланки. Адже сьогодні, на жаль, зміст освіти не достатньо відповідає потребам суспільства на ринку праці, не завжди спрямований на набуття необхідних життєвих компетентностей

Дана стаття має цілком розкрити проблеми підготовки педагогічних кадрів і, зокрема для системи професійно-технічної освіти в умовах європейської інтеграції, розглянути шляхи її модернізації; представити досвід методико-практичної роботи в рамках підвищення кваліфікації інженерно-педагогічного колективу вищого професійного училища.

Слід зазначити, що на сучасному етапі освітня система повинна перейти до концепції, формуючої особистість, якій властиве гармонічне мислення, основане на сполученні внутрішньої свободи та соціальної відповідальності - саме ці якості особистості сьогодні включені до числа основних цінностей земної цивілізації, що декларовані у документах ООН. Українській освітній простір має розвиватися за законами, притаманними всій світовій спільноті, насамперед - європейським країнам, які знедавна розпочали ґрунтовну дискусію навколо того, як озброїти людину необхідними вміннями та знаннями для забезпечення її гармонійної взаємодії з інформаційно-технологічним суспільством, що швидко розвивається.

Шлях європейської та світової інтеграції, обраний Україною, зумовлює необхідність інтенсивних змін в політичному, економічному й соціальному житті нашої держави і саме тому останніми роками відбуваються реформаційні процеси в освітній галузі, спрямовані на досягнення рівня найкращих світових стандартів. Якість освіти набуває в сучасному світі особливого значення. Європейські суспільства, зокрема й українське, повною мірою усвідомлюють важливість здобуття якісної освіти для випереджального розвитку країни.

При модернізації національної освіти Україні треба враховувати інтеграційні процеси в європейській і світовій освіті. Країни Європи

декілька років тому підписали Болонську конвенцію, яка передбачає зближення ІХ освітніх систем. Освітнім парадигмам країн Європейського Союзу характерна загальна спрямованість до інтеграції і важливе значення при цьому відіграє реформістський поступ у сфері обов'язкової освіти країн-членів Європейського Союзу. Значною частиною процесів оновлення освітніх систем, що відбуваються останніми десятиріччями у європейських країнах і пов'язані з визнанням значимості освіти, як рушія суспільства знань є розвиток системи професійної освіти.

Проблема удосконалення системи професійної підготовки фахівців є на сьогодні однією з найважливіших проблем освітнього сектора України відповідно до вимог, які висуває людству ХХІ століття.

Особливості сучасного інтеграційного розвитку, вибір Україною демократичного шляху спонукають також до корегування парадигми профтехосвіти (ПТО), суть якої полягає в переході від соціально орієнтованої освітньої діяльності до особистісно орієнтованої [6, с.5].

Кадрове забезпечення функціонування й подальшого розвитку професійно-технічної освіти в нашій державі - це справді грандіозний комплекс проблем, для вирішення яких необхідна трансформація систем підготовки виробничого персоналу з урахуванням світових тенденцій [5].

До цього комплексу входить і проблема відставання рівня професійної компетентності керівників і педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ) від вимог сьогодення та проблема якості підготовки робітничих кадрів, що на думку вітчизняних експертів, відноситься до найголовніших проблем ПТО України на сучасному етапі. Розв'язання всіх цих проблем об'єктивно зумовлює необхідність глибокого осмислення й впровадження на науково обґрунтованих засадах професійно орієнтованої освіти.

Згідно «Концепції розвитку професійно-технічної (професійної) освіти в Україні», соціально-економічний, інформаційно-технологічний розвиток суспільства, вимоги до підготовки кваліфікованих робітників зумовлюють необхідність формування педагога професійної школи нового типу - педагога професійного навчання, який органічно поєднує функції викладача та майстра виробничого навчання.

ХХІ століття вимагає, щоб Україна, як і кожна держава окремо, а також і всі суспільства разом, створювала необхідні умови - інтелектуальні, економічні, соціальні, політичні, моральні - які б підвищували педагогічну мотивацію і сприяли більш високій оцінці гідності педагога, науковця, інтелектуала.

Важливим засобом забезпечення інтересів України в глобальному інформаційному світі стає сьогодні активна позиція на міжнародній арені кожного освітнього закладу, оскільки збільшення присутності країни в європейському культурно-освітньому просторі грає значну роль в завоюванні престижу й впливу держави у світі. Чим більше закладів освіти и культури буде представлено за кордоном як учасників різних проєктів, програм, конференцій, тим ефективніше це працюватиме на позитивний імідж держави загалом.

Досвід європейських країн та світової спільноти показує, що вивчення, узагальнення та поширення інноваційного досвіду у сфері професійної підготовки фахівців особливо ефективно здійснюється в межах міжнародних проектів. Сімферопольське вище професійне училище ресторанного сервісу та туризму (СВПУРСТ) на сьогоднішній день - це не лише освітній заклад, який здійснює підготовку молодших спеціалістів за спеціальностями «організація обслуговування в готелях і туристських комплексах», «технологія харчування», робітників за професією «агенти з організації туризму, екскурсовода», «офіціанти - бармени» тощо. СВПУРСТ є також національним представником України у Європейській асоціації шкіл готельного та туристського профілю (АЕНТ), яка включає у себе 38 країн Європи. З 2003 року директор училища - національний представник України в АЕНТ [www.aeht.eu].

З 2002 року СВПУРСТ співпрацює з готелем «Гранд Монарк» (Франція, Шаргр), куди щорічно направляються на стажування два найкращих студента. У зв'язку з цим особливої уваги заслуговує практика роботи з молодими спеціалістами - викладачами СВПУРСТ, які разом з кращими студентами щорічно приймають участь в міжнародних конкурсах, де гідно представляють Україну: 2002р. - в Італії, 2003р.- у Данії, 2004р. - в Словенії, 2005р. - у Туреччині (зайняли почесне III місце в конкурсі кондитерів), 2006р.- в Ірландії (отримали медаль «Кращий в команді»).

Професійне навчання сьогодні не лише активно сприяє реалізації робочою молоддю свого потенціалу, а й є передумовою технологічного прогресу та регіонального розвитку. Кваліфікована, гнучка та мобільна робоча сила є основою конкурентної економіки, оскільки дозволяє промисловості та регіонам швидко пристосуватись до вимог нових технологій та ринкових тенденцій і, отже, ставати або залишатися конкурентною [4, с. 195]. Перспективою навчально-виховного процесу в СВПУРСТ сьогодні стає суттєве оновлення змісту і методики освіти, включення до навчальних програм управлінських, економічних та правових знань, поглиблене вивчення іноземних мов й інформаційних технологій, адже для досягнення співпраці та співтворчості, тобто суб'єкт-суб'єктних відносин між педагогом і студентами, необхідна загальна евристична спрямованість усього навчального процесу.

Процес інформатизації, що відбувається в суспільстві, суттєво впливає на цілі й зміст освіти, пред'являє нові вимоги до професійної підготовки педагогічних кадрів. Адже проблема вдосконалення методичного підходу до викладання спецдисциплін на основі концепції інформаційно-модульної побудови навчального процесу з використанням сучасних інформаційних технологій, орієнтованих на підготовку спеціалістів високого рівня, потрібних на сучасному ринку праці, є надзвичайно актуальною.

Стратегія розвитку освіти в Україні на 2006-2010 роки визначає, що одним із визначальних чинників багатовекторного нарощування інноваційного потенціалу освіти є вдосконалення системи підготовки висококваліфікованих педагогічних працівників, врахування апробованого

вітчизняного й світового педагогічного досвіду.

СВПУРСТ є одним із 16 ПТНЗ України, на базі яких створені експериментальні педагогічні майданчики, де досліджуються теоретико-методичні проблеми професійної освіти та інноваційні технології навчання. СВПУРСТ також входить до складу професійно-технічних навчальних закладів України, в яких проходить апробація Міжнародної академічної програми підготовки педагогів Intel “Teach to the Future” («Навчання для майбутнього»). В рамках цього проекту викладачі СВПУРСТ освоюють шляхи ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виробничому процесі в системі ПТО.

Приоритетною задачею системи професійної освіти педагогічного персоналу є забезпечення ефективного використання внутрішнього потенціалу учбового закладу, для чого створюються й використовуються необхідні педагогічні та інноваційні технології.

Теорія й практика професійної підготовки педагогічного персоналу для системи професійної освіти в умовах європейської інтеграції обумовлюють процес вирішення проблеми освітнього сектора України відповідно до вимог, які висуває людству ХХІ століття, шляхом впровадження програми модернізації системи освіти, яка переслідує свою головну мету - підготовку компетентного, кваліфікованого спеціаліста, конкурентоспроможного на сучасному ринку, праці, що має виконувати свою головну функцію - сприяти процвітанню країни, її економічному, політичному й духовному розвитку, створенню суспільства знань. Очевидно, що вирішення цих проблем потребує реалізації комплексного підходу, а саме: розширення вітчизняного науково-педагогічного інформаційного простору шляхом поглиблення міжнародного співробітництва, інтеграції системи професійної освіти у європейський та світовий освітньо-правовий простір; запровадження нових інтелектуальних інформаційних технологій в систему навчання, підготовки та перепідготовки нової генерації викладачів з креативним, достатньо розвиненим особистісним творчим потенціалом; упровадження в загальноєвропейській науковий світ власних здобутків, апробованих методик, творчих доробок й технологій навчання української педагогічної думки, адже ХХ століття залишило багату спадщину у сфері освіти та культури, яка має прислужитись не лише сучасним, а й наступним; поколінням.

Все вищевикладене надає можливість зробити висновок, що процес удосконалення й модернізації системи професійної освіти не лише забезпечить підготовку кадрів з розвиненим інноваційним мисленням, спроможних генерувати нові нестандартні ідеї, а й стане рушійним засобом забезпечення інтересів країни в глобальному інформаційному світі.

Резюме. В статті розглядаються проблеми стану та реформаційних процесів в освітній галузі країни, шляхи вдосконалення системи професійної освіти й підготовки для неї педагогічного персоналу. Представлений досвід методико-практичної роботи в рамках підвищення кваліфікації викладачів вищого професійного училища.

Резюме. В статті розглядаються проблеми стану і реформаційних процесів в області освіти, шляхи удосконалення системи професійної освіти і підготовки для неї педагогічного персоналу. Представлено досвід методико-практичної роботи в рамках підвищення кваліфікації викладачів вищої професійної школи.

Summary: The problems of condition and the reformation process in the sphere of education, the ways of improvement of professional education system, and preparation of the pedagogical staff to it are being observed. The experience of methodic and practical work in terms of advancing the qualification of the high professional school teachers is represented.

Ключові слова: педагог професійної школи, компетентність, ринок праці, педагогічний персонал, інтеграція, інноваційна діяльність.

Ключевые слова: педагог профессиональной школы, компетентность, рынок труда, педагогический персонал, интеграция, инновационная деятельность.

Keywords: teacher of professional school, competence, labour-market, pedagogical personnel, integration, innovative activity

Література

1. Андрущенко В. Стратегія для освіти (за матеріалами звіту відділу філософії та прогнозування розвитку освіти Інституту вищої освіти АПН України, червень, 2006) // Вища освіта України. - 2006. - №3. - С. 5-9
2. Глузман А.В. Професійно-педагогічна підготовка студентів університета: теорія і досвід дослідження: Монографія. - К.: Пошуково-видавничий агентств, 1998. - 252 с.
3. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні - інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. - К.: Грамота, 2005. - 448 с. - Бібліогр.: с. 431
4. Матвієнко О.В. Стратегія розвитку середньої освіти у країнах Європейського Союзу: Монографія. - К.: Ленвіт, 2005. - 381 с. - Бібліогр. 44 с.
5. Мусис Н. Усе про спільні політики Європейського Союзу / Пер. з англійської. - К.: «К.І.С.», 2005. - 466 с.
6. Нічкало Н. Підносити науковий потенціал педагогів професійної школи // Професійно-технічна освіта. - 2006. - № 1. - С. 11-12
7. www.aecht.eu

Подано до редакції 09.04..2007р.

УДК 159.9:811.111:81'28:378

ДО ПИТАННЯ ПРО ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

*Пілішєк Світлана Олександрівна,
кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри іноземної
філології*

Хмельницький національний університет

Постановка проблеми. Сучасна освітня реформа у світі робить наголос на полікультурну освіту як на дійсний навчальний план для всіх студентів. Під полікультурним підходом розуміється ефективна передача культурних розбіжностей. У той час, як визначення полікультуралізму можуть різнитися між собою, загальне значення передбачає підкреслення поваги до прав індивідумів, незважаючи на їхню розрізненість з представниками основної культурної групи, одночасно реорганізовуючи спільність між представниками відмінних культур. Полікультурний рух